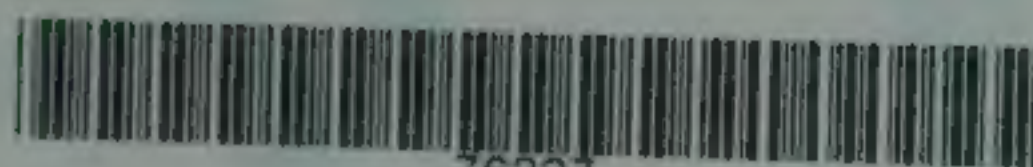

13/v6
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

242

76227

D 001473

Biografie de împrumut

D-1473

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

UZ INTERN

BIOGRAFIE DE ÎMPRUMUT

SERVICIUL EDITORIAL ȘI CINEMATOGRAFIC

— 1982 —

CUVINT ÎNAINTE

„Patria o muerte!”¹. Deviză cunoscută în întreaga lume. Deviză, jurămint și steag de luptă pentru toți revoluționarii latino-americani care n-au pregetat să se înroleze în lupta împotriva imperialismului și neocolonialismului, a odioaselor regimuri antidemocratice și antinaționale din unele țări ale Americii Latine.

Sub această deviză s-a înrolat în mișcarea revoluționară internaționalistă, a luptat și și-a jertfit viața pentru triumful idealurilor dreptății, libertății și umanismului una dintre cele mai interesante figuri din rindul celor care, alături de Che Guevara, au luptat pentru eliberarea poporului bolivian — Tamaro Haydee Bunke —, eroina lucrării de față, apărută în limba spaniolă prin grija Institutului cărții din Havana.

Despre Tania se vorbește în paginile care urmează. Despre calitățile sale umane și revoluționare, despre angajarea sa într-o misiune de mare responsabilitate, cu numeroase privațiuni și jertfe. În lucrare sint redade aspecte din timpul pregătirii ei pentru a i se putea încredinșa sarcini de mare răspundere pe care să le îndeplinească în condițiile dure, aspre și nemiloase ale activității clandestine.

Desigur, lucrarea nu are nimic romanțios și nici nu oferă suspansuri specifice genului policier. Prezenta prelucrare n-a avut în intenție decât să pună în relief aspectele privind criteriile specifice ale muncii de selecționare, instruire și atragere la acțiuni clandestine revoluționare a persoanelor care, prin fondul lor de idei și sentimente, convingeri, atașament, educație și calități psihologice pot oferi garanția îndeplinirii, în condiții excepționale de viață și luptă, a misiunilor încredințate. Elementele de „profesional”, atât cit rezultă din bio-

¹ Patria sau moartea!

grafia unei cunoscute luptătoare de gherilă¹, vor să arate importanța unor legende bine construite, pe baza cărora se pot organiza acțiuni de infiltrare.

Episodul „Tania” din lupta de gherilă, organizată și condusă nemijlocit în Bolivia, între anii 1964—1967, de cunoscutul revoluționar Che Guevara, este doar o parte din măsurile de mare complexitate care au stat la baza unei asemenea strategii. Iar elementele specifice din acest „episod” se regăsesc, sub diverse forme, într-o serie de acțiuni insurgente sau clandestine ce au loc în prezent în diferite zone din lume, în cadrul cărora femeilor le revine un rol nu lipsit de semnificații.

Așadar, în lucrare nu vom găsi acțiuni extraordinare de spionaj, nici de gherilă, ci doar unele aspecte ale selecționării și educării cadrelor, ale infiltrării și asigurării, pe pământ străin, a clandestinității acțiunilor.

„Pregătirea pentru lupta de gherilă reclamă — din partea celui ce se angajează — eforturi multiple, caracter de fier, capacitate de a păstra cele mai mari secrete și hotărîrea de a intra cu ele în mormînt, dacă este nevoie. În plus, toate acestea impun o extraordinară capacitate de autocontrol și spirit de sacrificiu. Viața celui ce se integrează în această activitate preinsurecțională se transformă complet. Munca este fascinantă. Pentru a avea succes, este necesară, însă, o disciplină autoimpusă, perfect conștientă” — scria fostul comandant al luptătorilor de gherilă, Guido Inti Peredo.

Tania a întrunit toate aceste calități, a luptat din toate puterile sale pentru a se autoperfecționa continuu, a îndurat privațiunile muncii clandestine și, atunci cînd a fost nevoie, a devenit luptătoare de gherilă. Prin întreaga sa activitate a rămas un exemplu de cadru revoluționar, de umanist, de luptător.

Avînd în vedere virtuțile morale ale eroinei cărții, dar și datele de ordin profesional pe care le conține, considerăm că lucrarea Biografie de împrumut prezintă interes pentru cadrele din aparatul de securitate angajate în lupta împotriva acțiunilor deschise sau ascunse ale serviciilor de spionaj sau ale unor grupări terorist-extremiste îndreptate ori care afectează interesele Republicii Socialiste România.

LT-COL DUMITRU DANAU

¹ Gherilă — denumire dată războiului de partizani, îndeosebi în țările Americii Latine. (Vasile Breban, *Dicționar al limbii române contemporane*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1980).

DATE BIOGRAFICE

Iată, pe scurt, principalele date din viața Tamarei Haydee Bunke, care a devenit eroina lucrării de față, și unele evenimente ce aveau să-i influențeze comportamentul:

— 1935: familia Bunke (părinții Taniei) a emigrat, din cauza persecuțiilor regimului nazist, din Germania în Argentina;

— 1937: la 19 noiembrie s-a născut cel de-al doilea copil al soților Bunke, o fetiță ce va purta numele de Haydee Tamara;

— 1945—1949: Tamara a urmat cursurile școlii primare, timp în care a practicat diferite sporturi și a obținut locul întâi la unele probe de atletism: alergări, sărituri și aruncarea sulitei;

— 1952: Tamara era în anul II la Școala normală. Părinții ei au hotărît să se înapoieze în R. D. Germană. În acest timp, în Bolivia avea loc naționalizarea minelor de cositor, iar în Cuba, Batista dădea lovitură militară;

— 1953: Tamara a intrat la Liceul „Clara Zetkin” din R.D.G., a devenit membră a organizației Tineretul Liber German și a început să practice tirul. Purta corespondență cu tineri latino-americani. În același an, în Cuba, un grup de revoluționari, condus de Fidel Castro, a luat cu asalt cazarma Moncada din Santiago de Cuba;

— 1954: Tamara s-a distins în activitățile desfășurate în cadrul Asociației Sporturilor și Tehnicii și a obținut titlul

de maestră la tir. Pentru prima dată a început să lucreze ca interpretă pe lângă o delegație de sportivi brazilieni. Fidel Castro și tovarășii săi de luptă se aflau în închisoare. Guatemala era invadată de Castillo Armas, cu ajutorul S.U.A. Che Guevara participa la acțiunile poporului guatemalez de apărare a guvernului Arbenz :

— 1955 : Tamara s-a remarcat în activitatea politică desfășurată în cadrul organizației Tineretului Liber German. La vârsta de 18 ani a devenit candidată a Partidului Socialist Unit German. Che Guevara a aderat la lupta poporului cubanez pentru libertate :

— 1956 : Tamara și-a luat bacalaureatul și a intrat la Institutul pedagogic din Leipzig. În Cuba, Fidel Castro, împreună cu 82 expediționari, a debarcat de pe vasul „Granma”. A început criza în Orientul Apropiat :

— 1957 : a devenit membră a Partidului Socialist Unit German și activa ca instructoare de pionieri. Și-a exprimat dorința de a se înapoi în America Latină pentru a lua parte la lupta de eliberare națională și socială a continentului. În acest timp, în Cuba se înregistrau primele victorii ale Ejer-cito Rebelde (Armata de Eliberare) :

— 1958 : a devenit studentă a Facultății de filozofie și literă și a Institutului de limbi romanice de la Universitatea „Humboldt”. În Cuba, lupta de eliberare se desfășura victorios. Che Guevara și Camilo Cienfuegos conduceau unități ale armatei de insurgenți. Raul Castro deschidea cel de-al doilea front în nordul țării :

— 1959 : a triumfat revoluția cubaneză. Insurgentii au intrat în Santiago de Cuba. Tamara a scris unor prieteni, exprimându-și fericirea pentru cele ce se petreceau în Cuba :

— 1960 : Tamara a organizat o expoziție despre revoluția cubaneză și a făcut cunoștință cu primul cubanez care au venit la Berlin după victoria revoluției. L-a cunoscut pe Che Guevara, pe lângă care a fost folosită ca interpretă, la conferința de la Universitatea din Leipzig. În Cuba, noul guvern a naționalizat industria și băncile. Guvernul S.U.A. a rupt relațiile diplomatice cu Cuba. Che Guevara a fost numit ministru al industriei, calitate în care, din imputernicirea guvernului revoluționar, denunța la Punta del Este așa-zisa Alianță pentru progres :

— 1961 : Tamara a luat parte la manifestații de solidaritate cu Cuba revoluționară. La 12 mai a sosit la Havana cu Baletul național. A început să lucreze ca interpretă. S-a integrat în activitățile revoluționare cubaneze. A participat la acțiuni de muncă voluntară alături de Che Guevara. Mercenarii imperialiști atacau Playa Giron :

— 1962 : a lucrat ca traducătoare în Ministerul Educației din Cuba și ca interpretă pe lângă delegațiile germane sosite în această țară. S-a înscris la Școala de jurnalistă de pe lângă Universitatea din Havana. În perioada „Crizei din octombrie”, s-a înrolat în forțele miliției populare :

— 1963 : a desfășurat o neobosită activitate în cadrul mai multor organizații revoluționare : de tineret, de femei, ale miliției populare etc. A întreținut legături cu revoluționarii latino-americani, luând hotărîrea să participe la lupta revoluționară din America Latină. A început antrenamentele în acest scop :

— 1964 : Tamara a plecat din Cuba hotărîtă să participe la lupta de eliberare națională și din alte țări ale Americii Latine.

Mediul revoluționar în care s-a născut și a crescut Tamara, precum și profilul său moral rezultă și din următoarele date cuprinse în jurnalul mamei sale.

„Trăiam, împreună cu soțul meu, în Germania. Eram comuniști. El activa în rindul cadrelor didactice, iar eu predam limba germană la reprezentanța comercială sovietică. Paralel, studiam la Universitate (Facultatea de arhitectură). După ce a fost incendiat Reichstagul, persecuțiile naziste au fost intensificate. Noi eram continuu suspectați că intenționăm să atentăm împotriva legilor și reglementărilor hitleriste. În mai 1935 s-a născut fiul meu Olaf. Apoi, într-o zi, în urma unui denunț, am fost somată să mă prezint la Gestapo. Aveam pașaport străin, ceea ce îmi dădea dreptul să părăsesc Germania în 24 de ore. În aceste momente dramatice, sora mea a fugit la Varșovia, cumnatul meu la Zürich, soțul meu, Erich, la Luxemburg, și ne-am întâlnit apoi cu toții la Paris. De acolo, după câteva zile, ne-am imbarcat pentru Argentina, unde aveam rude și cunoștințe. Nu după mult timp, Erich a fost primit în Partidul Comunist Argentinian. Desigur, am continuat să desfășurăm activitate clandestină.

În noiembrie 1937 s-a născut Tamara. De pe vremea cind erau mici, le explicam copiilor mei rostul luptei noastre pentru o lume mai bună și mai dreaptă. Le povesteam despre Revoluția din Octombrie din Rusia, le arătam că și noi luptăm pentru o lume nouă, dar că aceasta este o muncă dificilă și periculoasă. De mici, copiii noștri au început să afle ce înseamnă munca clandestină. În casa noastră veneau tovarăși de partid, se organizau reuniuni, ascundeam materiale de propagandă și documente „compromițătoare”, iar ei erau discreți și nu pâlăvrăgeau. Le povesteam despre persecuția fascistă și le explicam cum unii muncesc din greu, în miserie, iar alții se îmbogățesc pe seama lor.

Înapoiată în R. D. Germană, în anul 1952, împreună cu familia, Tamara s-a încadrat repede în viața și munca tineretului revoluționar german, desfășurând o bogată activitate culturală și sportivă.

În anul 1957, la vârsta de 20 de ani, Tamara era deja membră a Partidului Socialist Unit German. În acest timp, continentul latino-american era cuprins de clocotul frământărilor revoluționare. În Cuba, palatul prezidențial era luat cu asalt de un grup de revoluționari, iar renumita Ejército Rebelde (Armata de Eliberare) obținea primele victorii în Sierra Maestra. Tamara își exprima tot mai des dorința de a participa activ la lupta revoluționară.

Pe măsură ce în Cuba revoluția triumfa, sentimentele sale se concretizau, ideatic și emoțional, în dorința fierbinte de a lupta cot la cot cu revoluționarii cubanezi.

În luna decembrie 1960, a sosit la Berlin o delegație comercială condusă de Ernesto Che Guevara, pe atunci director al Băncii Naționale din Cuba. Cu acest prilej, Tamara s-a întâlnit pentru prima dată cu Che Guevara. După recepția organizată cu ocazia semnării acordurilor, Che Guevara a efectuat o vizită și la Leipzig, pentru a se întâlni cu studenții cubanezi și latino-americani aflați la studii. Tamara era interpretă delegației.

Întilnirea cu Che a contribuit la aprofundarea admirației și stimei Tamarei față de Che ca revoluționar, comunist, conducător al luptei de gherilă și remarcabil om de cultură.

Din acel moment — se menționează în jurnal — Tamara îl luase pe Che Guevara exemplu pentru propria sa viață și pentru activitatea sa viitoare.

Invazia mercenarilor la Playa Giron a amplificat ura antilimperialistă a Tamarei, făcând-o să ardă de nerăbdare de a ajunge cât mai repede la Havana.

În decembrie 1960, Ansamblul național cubanez de balet efectua un turneu în R.D.G. Translatoare era Tamara. Unul din conducătorii ansamblului mi-a relatat faptul că Tamara pune mereu întrebări despre revoluția cubaneză și despre America Latină, menționind că „...pentru ea devenise o preocupare aproape obsesivă problema latino-americană, exprimându-și dorința de a veni cu noi în Cuba”. Tamara a ajuns în Cuba cu același avion în care călătoreau balerinii cubanezi, cu pașaportul unui balerin mexican, care rămăsese în Europa.

Sara Pasqual, componenta Baletului național din Cuba, explică că Tamara abia a ajuns în Cuba și s-a și prezentat la autorități pentru a afla condițiile în care se poate integra în mișcarea revoluționară. A prezentat în scris date asupra antecedentelor familiale și personale. Vorbea perfect limbile germană, spaniolă, rusă și engleză și avea experiență în activitatea de translatoare.

Între anii 1961—1963, Tamara a lucrat ca traducătoare la Ministerul Educației, dar sarcinile ei nu se limitau la funcții tehnice, ci participa activ la diverse acțiuni revoluționare din cadrul și din afara ministerului. Era interpretă pe lângă delegațiile germane aflate la Havana, membră activă în Comitetul pentru Apărarea Revoluției și a activat în comisia Direcției Naționale a Federației Femeilor Cubaneze etc. Maria Rosa Anglada, de la Radio Havana Cuba, interviuată despre modul cum o cunoaște pe Tamara, declara: „Am lucrat cu Tamara la Ministerul Educației, iar după aceea și la Congresul Asociației Tinerilor Revoluționari. Ea m-a îndemnat să mă înscriu în formațiunile de milite. Se simțea totalmente identificată cu revoluția din Cuba”.

Una din trăsăturile extraordinare ale Tamarei o constituia faptul că era deosebit de discretă. Discreția, disciplina, onestitatea, militanțismul simplu, nezgomotos deveneau pentru Tamara valori esențiale.”

ADAPTAREA LA NOUA SITUAȚIE

Una din diminețile lunii martie 1963. Într-o locuință din Havana (Cuba), Tamara Haydee Bunke începea pregătirile pentru a-și realiza cea mai aprinsă dorință a vieții sale: să se dedice cu trup și suflet luptei revoluționare.

Procesul de verificare, început cu câteva luni înainte, a militanței Tineretului Liber German (R.D.G.), care se integrează deplin luptei revoluționare din Cuba, s-a încheiat. Trăsăturile de caracter ale Tamarei — fermitate, capacitate intelectuală, activitate politică și pasiune pentru muncă — au transformat-o într-un caz de mare interes pentru revoluționarii cubanezi care și-au asumat sarcina apărării patriei socialiste și sprijinirii mișcării de eliberare națională a popoarelor asuprite din lumea a treia. Datorită calităților sale, Tamara a fost selecționată să participe la această luptă, fiind pregătită să acționeze pentru primirea corespondenței, transmiterea mesajelor, procurarea de medicamente și alimente, organizarea unei rețele clandestine de aprovizionare, studierea unor zone urbane și suburbane pentru acțiuni viitoare, obținerea de date privind capacitatea politică, economică și militară a unor guverne împotriva cărora urma să se ducă lupta, cunoașterea modului de penetrare a imperialismului yankeu în aceste guverne, învățarea mînuirii armelor ș.a.

Într-o astfel de luptă, viața unui revoluționar ori succesul unei misiuni depinde de forța, disciplina și abilitatea acestuia și, mai ales, de priceperea de a asigura clandestinitatea acțiunilor.

În acele zile, Tamara trecea în revistă diferite momente din viața sa agitată, mereu angajată, începînd cu munca politică de masă în cadrul organizației tineretului revoluționar din R.D.G., activitatea sportivă de performanță, ghid și translator pe lângă diferite delegații străine, membră a Federației Femeilor Cubaneze ș.a. Iar acum i se cerea să renunțe la activitatea revoluționară publică, să se izoleze de prietenii, cunoscuții și tovarășii cu care a împărtășit bucuriile vieții și ale muncii, să intre în clandestinitate, să înceapă o viață care presupune dezinformarea tuturor celor apropiați, nu numai din Cuba, ci și din Germania, alte țări din Europa și din America Latină.

Din acest moment, Tamara Haydee Bunke urma să devină Tania.

În această perioadă trebuia să înfrunte curiozitatea prietenilor ei cei mai intimi, printre care erau: logodnicul ei nord-american, o prietenă chiliană, o familie de argentinieni, unii tovarăși din mișcarea revoluționară din Nicaragua cu care se pregătise pentru a participa la luptele din această țară, prietenii săi din Ministerul Educației unde lucrase mai înainte, cunoscuții din Comitetul pentru Apărarea Revoluției ș.a.

Tania a început să suporte dificultățile reale ale vieții clandestine. Iar pentru a-și putea ascunde adevăratele intenții trebuia să trăiască în Cuba o viață dublă. Ori de cîte ori se întâlnea cu persoane cunoscute trebuia să-și motiveze verosimil noul statut. Unora le spunea că efectuează traduceri pentru forțele armate sau că însoțește o delegație militară specială, cunoscuților din armata națională le „confia” că face traduceri pentru Ministerul de Interne, fiind foarte ocupată, din care cauză nu se poate întîlni cu ei. De fiecare dată trebuia să aibă pregătită o explicație convingătoare pentru a putea, la nevoie, să îndepărteze din preajma sa pe cei care îi încurcau, prin prezența lor, activitatea de pregătire la care era supusă.

Într-o societate în plină transformare socialistă, în care se acordă atenție deosebită dezvoltării personalității omului, Tania se pregătea pentru o viață într-un mediu în care trebuia să suporte multe dificultăți, neavînd cu cine să-și împărtășească gîndurile, sentimentele și, mai ales, satisfacțiile

pe care i le dădea lupta împotriva dușmanului. A trebuit să-și adapteze modul de viață după cel burghez în care urma să trăiască. Trebuia să se dezobisnuiască de a mai pronunța cuvântul „tovarăș” și să folosească cuvântul „domnule”... Studia constant modul de viață burghez, pentru a-l putea imita cu măiestrie. De învățarea acestuia, precum și de adaptarea psihologică depindea asimilarea ei de către burghezia în mijlocul căreia urma să trăiască și să acționeze.

EFORTURI ALE PREGĂTIRII

Luni în șir, Tania a fost supusă, în Cuba, unui program riguros de pregătire teoretică și practică în vederea consolidării cunoștințelor politice, formării și dezvoltării capacității necesare angajării sale plenare în acțiunile clandestine și, la nevoie, în lupta de gherilă, cu toate privațiunile pe care acestea le presupun. Tania a avut de înfruntat, la început, dificultăți serioase de adaptare la disciplina rigidă impusă de această nouă activitate. Șeful său, care îi era și instructor, s-a edificat repede asupra structurii ei complexe și a reușit să o facă să înțeleagă necesitatea discutării în detaliu nu numai a conținutului fiecărei misiuni, ci și a modului de executare a acesteia în minimum de timp, în raport cu situația concretă, luind în considerație și cele mai neînsemnate situații neprevăzute ce ar putea să apară. Fiecare zi de pregătire îi îmbogățea experiența și îi consolida calitățile indispensabile activității unui revoluționar și om de informații: ură față de inamic, fermitate ideologică, disciplină, dorință de autodepășire permanentă și abnegație.

La data de 20 februarie 1964, după ce a fost încheiată prima etapă de pregătire, Tania a primit un act din care rezulta că este traducătoare la Ministerul Industriilor, pe numele de Tamara Lorenzo, necesar în perioada cit execută, în orașul cubanez Cienfuegos, planul operativ ce i se încredințase și care cuprindea :

a) instalarea unui echipament radio asemănător cu cel folosit de către C.I.A. împotriva Cubei. Recepționarea și transmiterea de mesaje cifrate către trei corespondenți aflați în diverse provincii din țară ;

b) realizarea unui contact personal cu un tovarăs ce urma să-l identifice pe baza unor semnalmente primite, căruia să-i înmîneze o schiță a unor ascunzători;

c) alegerea unor locuri potrivite pentru efectuarea contactelor personale, confecționarea schiței acestora și depunerea a trei mesaje în trei ascunzători diferite;

d) realizarea unui studiu operativ asupra situației și organizațiilor politice din Cienfuegos;

e) expedierea, la o adresă din Havana, a mai multor scrisori codificate, cu scris invizibil, prin care să transmită datele obținute;

f) respectarea măsurilor de securitate personală în timpul îndeplinirii unor sarcini, astfel încît inamicul, cu toată tehnica pe care o folosește, să nu o poată descoperi: scrierea materialelor informative pe suporturi dure și netede; neangajarea în conversații compromițătoare prin telefon, în vehicule, locuințe sau în orice alt loc închis; punerea de semne în articolele de îmbrăcăminte sau în alte obiecte personale; ținerea sub observație a obiectivelor aflate în restaurante, cluburi, cinematografe și în alte locuri publice stabilite pentru efectuarea contactelor;

g) obținerea datelor necesare pentru conceperea unei acțiuni operative împotriva unui centru industrial.

Cu noua ei identitate, dotată cu echipamentul și materialele necesare, Tania a plecat la Cienfuegos, unde, fără să cunoască că este sub observația permanentă a securității locale, urma să-și desfășoare, în condiții „reale” de muncă, activitatea operativ-clandestină, fără a fi descoperită de inamic.

Așa cum avea să mărturisească într-o notă trimisă Centrului, Tania a trebuit să învingă numeroase dificultăți de ordin practic legate de folosirea ascunzătorilor, realizarea întâlnirilor secrete, evitarea filajului, manifestarea unei vigilențe sporite pentru a nu cădea în capcanele organelor de supraveghere. În același timp, în această notă ea sublinia: „recunosc faptul că această activitate practică a fost foarte utilă, atît pentru aprofundarea cunoștințelor de specialitate și verificarea acestora în munca concretă, cît și pentru a învăța și adînci alte probleme care privesc activitatea clandestină. Trebuie să învăț neapărat să-mi organizez mai bine munca și, mai ales, să acționez mai operativ; trebuie să dețin inițiativa, să iau mai repede deciziile pe care le cer împrejurările”.

O astfel de activitate practică, efectuată, ulterior, în diferite împrejurări și în alte țări, a avut un rol determinant pentru capacitatea Taniei de a analiza cu deplin discernămint erorile și deficiențele ivite pe parcursul antrenamentelor operative. În atari condiții, Tania a demonstrat, de asemenea, inițiativă, curaj și spirit creator, însușiri ce contravin oricărei stări de automulțumire. În acest sens, este demn de semnalat următorul exemplu: în cadrul instructajului, într-o zi i s-a prezentat, spre vizionare, o peliculă de film unde apărea un combatant cubanez în clandestinitate care, din cauza lipsei de contacte și a faptului că inamicul reușise să-l izoleze în vederea capturării, trecea prin serioase frământări psihice. Explicîndu-i-se Taniei că și ea, probabil, va traversa asemenea momente de izolare și pericol, a răspuns: „Sînt sigură că mereu voi ști să mă comport mai bine decît camaradul din film”. Și, într-adevăr, așa s-a întîmplat. În timp ce se afla în Bolivia, la un moment dat a trebuit să aștepte mai mult de un an pînă cînd, într-o zi, a avut primul contact cu un trimis din Cuba. În toată această perioadă, ea a trăit serioase frământări psihice, reușind, însă, să depășească situația creată datorită voinței și tăriei de care a dat dovadă.

Odată cu încheierea programului de instruire, în martie 1964, Tania trăia una dintre cele mai mari emoții ale vieții sale: Ernesto Che Guevara o aștepta, în biroul său din sediul Ministerului Industriilor, pentru a-i explica conținutul planului de acțiune pe care urma să-l ducă la îndeplinire.

Pînă la acea dată, Taniei îi era indiferent ce misiune urma să primească. Efectuase o astfel de pregătire care o făcea capabilă să desfășoare activitate operativă atît în țările latino-americane, cît și în cele europene. Însă abia acum i s-a precizat zona — Bolivia — și obiectivele misiunii sale:

1. Stabilirea de contacte în rîndul forțelor armate și al burgheziei din guvern.

2. Efectuarea de deplasări în interiorul țării, pentru a cunoaște modul de viață al țăranilor, muncitorilor și minerilor bolivieni, precum și cunoașterea nemijlocită a unor reprezentanți ai claselor exploataatoare.

3. Așteptarea semnalului de începere a acțiunii de luptă.

4. La nevoie, participarea directă la lupta de gherilă.

Un lucru a ținut Guevara să-l repete, și anume că, oricît de prea ar fi situația, Tania nu trebuie să solicite ajutor, să nu-și divulge identitatea unor persoane, organizații ori partide cunoscute din Bolivia, neîncrederea și conspirativitatea urmînd să fie o conduită generală și constantă a ei.

CLANDESTINITATE ȘI ACTIVITATE REVOLUȚIONARĂ

În ziua de 9 aprilie 1964, utilizând un pașaport fals, Tania a părăsit Cuba, revenind în Europa occidentală. Ajunsă în Europa cu o biografie de împrumut, pe care trebuia să o învețe pînă în cele mai neînsemnate amănunte, Tania a început să se pregătească într-un mediu total opus ideologiei și convingerilor, obiceiurilor și sentimentelor sale.

Două legende erau pregătite pentru a fi verificate în practică în vederea atribuirii „identității” Taniei, decizia urmînd să fie luată mai tîrziu.

Conform primei legende, Tania devenea Vittoria Pancini, de naționalitate germană, originară dintr-un satuleț din apropierea frontierei austro-germane, născută în anul 1939. Vittoria a locuit în satulețul acela pînă în anul 1944, cînd părinții săi, cu orientare fascistă, au hotărît s-o trimită cu o familie germană în Uruguay, unde și-a desăvîrșit educația. La vîrsta de 18 ani s-a decis să devină independentă și să se stabilească la Berlin, iar amintirile din copilărie au determinat-o să se întoarcă în America Latină, stabilindu-și, în ultima vreme, domiciliul în Bolivia.

Primind sarcina de a călători, în scop de documentare, prin Europa occidentală, Tania a reușit să cunoască locurile care apăreau în legendă, să se familiarizeze cu situația și să-și actualizeze cunoștințele despre obiceiurile și tradițiile din Germania occidentală, despre care nu avea nici o idee, dar unde urma să apară că a trăit în ultimii ani, înainte de a se întoarce în America Latină.

În timpul verificării acestei legende au rezultat o serie de deficiențe de „acoperire”. Ca urmare, după o perioadă de cinci luni de volaj prin cele mai importante țări occidentale, cu care prilej a efectuat o documentare profundă și multilaterală, achiziționînd o mulțime de date și informații de interes operativ, s-a renunțat la prima legendă, trecîndu-se la cea de a doua. În această variantă, Tania se numea Laura Gutierrez Bauer și era de naționalitate argentiniană.

Iată cum arăta noua legendă a Taniei, pregătită de comun acord cu instructorii săi :

1. Numele și prenumele : Laura Gutierrez Bauer.
2. Numele părinților : Antonio Gutierrez Saenz și Hilda Bauer Bergmann.
3. Data și locul nașterii : 15 ianuarie 1937, Buenos Aires, Republica Argentina.
4. Biografia :

„Eu, Laura Gutierrez Bauer, m-am născut la 15 ianuarie 1937, în Buenos Aires, în cartierul Saavedra din Capitala federală.

Mama mea, Hilda Bauer, s-a născut la 13 octombrie 1915, în Berlin. La fel ca și sora ei, atinsese un nivel mediu de pregătire, a studiat cîteva limbi străine și probleme de secretariat. Aceste ultime cunoștințe i-au fost utile cînd s-a căsătorit cu tatăl meu, deoarece putea să-l ajute în rezolvarea unor probleme de ordin administrativ.

La începutul anului 1935, bunicul meu a emigrat, împreună cu mama mea, care avea pe atunci doar 19 sau 20 de ani, în Argentina, stabilindu-se în localitatea Quilmes, unde avea cunoștințe de naționalitate germană.

La începutul anului 1936, mama l-a cunoscut pe viitorul ei soț — Antonio Gutierrez Saenz, născut la 19 august 1904, în Buenos Aires. Tatăl său, cu același nume, provenea dintr-o familie creolă, originară din provincia Cordoba și se ocupa cu creșterea vitelor.

De tînăr, tatăl meu a manifestat pasiune pentru problemele tehnice, în special pentru cele electrice și de radio, dar se interesa și de comerț. După terminarea cursurilor secundare, a intrat la politehnică. Mai apoi a făcut și studii de comerț. La vîrsta de 32 de ani, el dorea să-și creeze o întreprindere de comerț, împreună cu un asociat, lucru pe care l-a realizat la sfîrșitul anului 1936, cînd a început să se ocupe cu importul de piese electrice.

Dacă m-am dat de cap să le păstrez, mi-au avut multe neamuri. Persoanele au cunoscut aceste probleme doar din afară, când mama mi le relatea în limba ține, descriindu-mi viața în țară. La acea vreme, de casnice, mama și tata fuseseră pe patul de boală, iar tata, sub pretextul bolii, se scusa să lăsa mama să vină. Nașterea mea, anul 1942, a fost pentru ei o mare suferință.

La începutul anului 1943, tatăl meu a murit. După moartea sa, mama și eu am rămas singuri în lume. Mama a rămas singură cu mine, dar a rămas și o persoană foarte bună, care a rămas cu mine până la sfârșitul vieții.

În anul 1943, tatăl meu a murit. După moartea sa, mama și eu am rămas singuri în lume. Mama a rămas singură cu mine, dar a rămas și o persoană foarte bună, care a rămas cu mine până la sfârșitul vieții. Acolo, părinții mei au închiriat un apartament într-o casă cu două etaje, cu două camere de dormit, baie, bucătărie și o cameră de serviciu. Mulți ani, în casa noastră a lucrat o tinăra cu numele Carmen. Era foarte harnică și avea grija de mine. Păstrez amintiri plăcute despre ea, pentru că se purta frumos cu mine.

În cursul anului 1943 am frecventat Grădinița de copii S. III Cangallo, școală particulară de limbă germană, iar anul următor (1944) am intrat în cursul primar al aceleiași școli. În această școală, în afara programului de învățământ obligatoriu, existau și cursuri de engleză și franceză. Îmi aduc aminte de câteva colege de școală ca Maria, poreclă „înțeleaptă”, surorile Sauer, blonde, de origine germană, Alfredo, „frumosul clasei”. Cea mai bună prietenă a mea din școală a fost Norma Vidal, domiciliată în strada Cangallo, între Pasteur și Azcuenaga. Îmi aduc aminte cu plăcere de o altă prietenă, Maria, care era din Tingo, și de directorul Williams.

Îmi amintesc foarte bine de activitățile culturale de la școală și de serbările de sfârșit de an. În primii ani am fost o elevă destul de bună, dar mai târziu părinții mei au început să facă dese deplasări prin țară, în căutare de lucru și de afaceri, de multe ori luându-mă cu ei. Așa s-a întâmplat în anul 1947, pe când eram elevă în clasa a III-a, și din cauza absențelor a trebuit să repet anul. Pentru a evita repetarea, am fost însoțită de o prietenă, Dona Ana, de meșerie modistă, care domicilia pe strada Cangallo.

În anul 1952, pe când eram elevă în clasa a VI-a, am îmbolnăvit de anagda, din care cauza nu am putut termina școala primară. La sfârșitul anului 1953 am fost operată de anagda la de dr. Lelam, în med. specialitate.

Din cartierul în care am locuit în acea vreme, se vede foarte bine. Îmi aduc aminte de comerțul ce se făcea pe strada noastră. În colțul străzii, se afla un magazin de haine, iar lângă el era „Prehidero Aheito”, care de câțiva ani, după ce se deschisese, se vindeau și multe altele.

În colțul străzii Sarmiento și Urbina se găsea o casă pe care tatăl meu și mama noastră erau proprietari. În această casă, lângă o sinagogă evreiască, urmau: un magazin de lenjerie, clubul sportiv evreiesc „Macabi”, iar pe lângă ele, de la o stradă se găsea piața cartierului. Pe strada Juan se găsea diverse magazine de articole aparținând unor evrei de origine rusa și poloneză. Pe strada Cárdenas, între Juan și Avenida, era o casă de locuit, cu două etaje, unde se găsea după ce am murit, pe lângă o stradă. Pe strada Juan se vindeau acheta de la Lelam, iar lângă ea, la librărie, în conturile de asemenea, de o parte și de alta se vedeau amănunțuri de religie și m-am pregătit pentru o partășanie. Lângă mănăstire se găsea biserica, aflată între Cangallo și La Zona Mitre, Azcuenaga și Larrea. Noi copii obișnuim să ne petrecem timpul în Piața Congresului. Întrucât în casa noastră nu aveam nici un loc de joacă, prietenii din copilărie îmi mai aduc aminte de Lotti, Elvira și Mario.

Pe timpul vacanțelor, părinții mă luau cu ei ori mă trimiteau în colonii de vacanță, la Cordoba sau într-o colonie germană din „Calamuchita”. Câtă vreme am fost bolnavă, am stat acasă ori în Cordoba, la o familie germană cu numele Beil. Domnul Beil era profesor. În plus, această familie cultă, pomi fructiferi. Când mă simțeam mai bine, domnul Beil îmi preda lecții. În restul timpului, făceam plimbări, echi-tam și cădeam o mină de ajutor la treburile din grădină.

La începutul anului 1953, tata a trebuit să întreprindă o călătorie de afaceri în Europa, să cumpere și să vândă mărfuri pentru diverse societăți de import-export. Cu acest prilej a hotărât să-l însoțească toată familia. Afacerile îi obligau pe ai mei să călătorească continuu, în special în Germania occidentală, dar și în alte țări europene, între care Austria, Italia.

Mama de asemenea, era deseori schimbată de o curioasă necesitate de a fi în studiu, mergând într-o anumită școală.

Mama mi-a fost un adevărat ghid și o învățătoare jube, mereu interesată de pregătirea mea, de a face din mine o femeie cultă. Tatăl meu nu dorea ca eu să-mi asigur o păsare pentru viitor: el vroia să mă căsătorească cu un bărbat bogat, fiul unui comerciant bogat.

Parinții mei au avut, pe parcursul acestor ani, discuții violente... S-a creat o situație destul de dificilă în familie, motiv pentru care am cautat orice cale de a deveni independentă, în intențiile respective bazându-mă mult pe sprijinul mamei. Astfel, mama mi-a adus unele lucrări de tradus, ajutându-mă și orientându-mă metodologic. În plus, m-a pregătit pentru a da meditații de spaniolă la germani și de limba germană la latino-americani.

O prietenă a mamei, care domicilia la Berlin, doamna Sauer, profesoară de limbă germană, m-a ajutat, de asemenea, în acest sens. Din anul 1961, am locuit împreună cu o prietenă, Kristina Becker, studentă la conservator (pian și violoncel), în strada Kanstr. nr. 146 din Berlin — Charlottenburg.

Kristina avea un cerc de cunoscuți pe care îl frecventam cu regularitate și din care faceau parte și frații Helga și Mariann Richter, studenți la conservator. Kristina avea un logodnic, Peter Neuberg, student la Istoria artei, iar acesta avea un prieten, „Rolando”. Mergeam deseori împreună la teatru și la cinema.

În anul 1962 l-am cunoscut pe Carlos Federico Taub, născut la 8 decembrie 1932, în Prusia Orientală, ziarist de profesie. El trăia în America Latină, împreună cu mama sa, înainte de începerea războiului. După puțin timp, m-am logodit cu el.

Alți prieteni mai erau: Kurt Vogt și Werner Lehmann. Așa că din anul 1962, am început să lucrez în America Latină, împreună cu mama sa, înainte de începerea războiului. După puțin timp, m-am logodit cu el. Alți prieteni mai erau: Kurt Vogt și Werner Lehmann. Așa că din anul 1962, am început să lucrez în America Latină, împreună cu mama sa, înainte de începerea războiului. După puțin timp, m-am logodit cu el.

Mama mea, de asemenea, era deseori schimbată de o curioasă necesitate de a fi în studiu, mergând într-o anumită școală.

La rândul meu, am avut pe lângă mama, pe tatăl meu, care era un bărbat bogat, fiul unui comerciant bogat. Mama dorea să plec în America de Sud pentru a lucra.

La începutul anului 1963, parinții mei au insistat să plec în America de Sud, măcar pentru câteva luni. Mi-au plătit transportul și m-au ajutat să găsc un loc de muncă.

La 18 martie 1964 am plecat, cu un avion al companiei aeriene „Lufthansa”, din Frankfurt și am ajuns la Ezeiza, Buenos Aires. De la Ezeiza am plecat în avion pentru Lima, Peru. În Lima am locuit la casa lui Carlos Taub, care era un bărbat bogat, fiul unui comerciant bogat. Mama dorea să plec în America de Sud pentru a lucra.

Alte date:

Tatăl meu este un bărbat înalt, puternic, curant, poartă ochelari.

Mama, de statură scundă, avea par castaniu. În afara de germană și spaniolă, ea vorbea engleza și franceza. Citea mult și participa la spectacole de operă și concerte de muzică clasică.

Chiar și după moartea mamei, neînțelegerile dintre mine și tata au continuat, fapt pentru care am decis să plec în America Latină, rupind astfel aproape complet orice legătură cu tatăl meu.

Tatăl meu se afla în Germania occidentală, iar eu am preferat să rămân definitiv în Bolivia pentru a mă dedica studiilor de etnologie și folclor, încercând să dau uitării trecutul meu familial.

nosul pe care îl călăream se ruina. Pătrunsesem pe câmpul de lăptos și mă simțeam foarte nelămurit.

Într-o noapte am putut să cunosc o naționalitate de care călătoream. Când am intrat în camera mea, am văzut că toate lucrurile sunt în ordine. Am văzut că toate lucrurile sunt în ordine. Am văzut că toate lucrurile sunt în ordine.

În timpul acestor relații am exersat varianta legată de... și eu că-mi relatez propria mea viață. În general, mă manifestam ca o persoană pe care nu o interesează politica, ci numai profesia și munca. Desigur, uneori lăsam să scape afirmații din care se putea deduce că sint anticomunistă, dar...

...antifascistă.

Calătorind cu trenul, în compartiment am intrat, la un moment dat, un bărbat cam ciudat. Mi-a vorbit în... despre un lucru pe care m-am făcut că nu-l înțeleg și i-am cerut să vorbească în italiană, dar el îmi răspundea tot într-o spaniolă cu un accent care l-a trădat că era nord-american.

Am rămas în legătură cu un presupus voiaj ce l-ar fi făcut în Cuba ca ziarist, apoi a afirmat că era luptător de gherilă și gesticula cu minile de parcă ar fi avut o pușcă.

Văzând acest lucru, l-am luat la sigur, pe un ton violent,...

...nu, dar pot spune că, dacă a avut vreo misiune, el nu și-a îndeplinit-o."

După ce s-a vădit că am scrisurile necesare, Tania a ajuns,...

Am ajuns în Lima la 10 decembrie 1964. Chiar la Lima. Am crezut că Peru pentru a nu intra... de control al trecerilor... atunci, am făcut o călătorie la hotelul "Rosedal",...

...poziții marxiste, apa...

Cuba și vorbind despre Fidel... Într-un magazin, într-o zi, o persoană, auzindu-mă vorbind, mi-a spus că nu sint argentiniană, pentru că folosesc în vorbire expresii cubaneze. I-am răspuns că aveam prieteni din America Centrală de la care am învățat asemenea expresii. Menționez că nu am constatat să fi fost luată în supraveghere, deși situația politică era destul de agitată.

Prin intermediul municipalității, am avut o întâlnire cu directorul unui grup folcloric din Cusco, un avocat, Lino

de la serviciu 39-96). Mi-a explicat că avea un grup de studenți al Facultății de arheologie care se ocupau în mod special de folclor și că din acest grup faceau parte și câțiva argentinieni, peruani și alți străini și că se putea studia împreună cu ei dacă rămân în Cusco. Plecând cu trenul spre

ne poate fi de folos

...văzându-mi pasaportul cu viza turcă... spunându-mi că-l vor trimite ei la poliție

În primele zile am vizitat muzee, ca simpla turistă. Într-un muzeu de arheologie l-am cunoscut pe pictorul Moisés Chile Barrientos, tatăl conducătorului statului Barrientos. În timp ce discutăm cu el, a mai venit un tânăr între 23-25 de ani, student la economie și finanțe, prezentându-se drept var cu Barrientos. Ambii nutreau idei și simțuri de stăpânire.

Menționez că, ducându-mă la Ministerul Educației, am găsit-o pe domnișoara J. E. Fortun, care mi-a explicat că există un departament de folclor alcătuit din 30-40 de membri (artiști, profesori și alți intelectuali), din care putea face și eu parte dacă aş primi în acest sens o recomandare din partea ambasadei Argentinei din Bolivia. Ford pe care l-am cunoscut în Argentina, a spus că ar putea să mă ajute în acest sens. Am scris o scrisoare recomandatorie la Ministerul Educației.

Am vizitat și casa lui Barrientos, unde erau invitați diplomați străini. Împreună cu mine erau și M. E. Barrientos, tatăl lui Barrientos, și un alt tânăr, care era un prieten al lui Barrientos.

vor fi utile în continuarea misiunii.

Oficializându-și șederea în capitala boliviană și

Am vizitat și casa lui Barrientos, unde erau invitați diplomați străini. Împreună cu mine erau și M. E. Barrientos, tatăl lui Barrientos, și un alt tânăr, care era un prieten al lui Barrientos.

eta mai târziu acestora să se petreacă în Santa Cruz și să se deosească de restul țării. Am văzut și așezările pe Tania și am văzut și pe cei care erau în procesul imigrării.

În vremea în care erau definitive în Bolivia, Tania a fost de ajutor unui avocat, care lucrase zece ani în Bolivia și care a facilitat relații la nivel guvernamental.

Am văzut și de ce era atât de coruptă era administrația boliviană. Tania a dat în schimb a 10.000 de pesos pentru a obține de la poliție certificatul de bună conduită pentru a putea călători în țară.

Am văzut și de ce erau atât de corupte erau administrațiile locale. Tania a dat în schimb a 10.000 de pesos pentru a obține de la poliție certificatul de bună conduită pentru a putea călători în țară.

Am văzut și de ce erau atât de corupte erau administrațiile locale. Tania a dat în schimb a 10.000 de pesos pentru a obține de la poliție certificatul de bună conduită pentru a putea călători în țară.

Între persoanele importante cunoscute de Tania în rîndul guvernamentalelor se număra și Gonzalo Lopez Munoz, șeful palatului guvernamental, prieten cu Barrientos și Ovando, prin intermediul cărui a obținut documente originale, între ele fiind și un act prin care comandantul Guevara era recunoscut specialist în studii antropologice și care îl autoriza să călătorească prin toată țara. Lopez Munoz a

Am văzut și de ce erau atât de corupte erau administrațiile locale. Tania a dat în schimb a 10.000 de pesos pentru a obține de la poliție certificatul de bună conduită pentru a putea călători în țară.

Am văzut și de ce erau atât de corupte erau administrațiile locale. Tania a dat în schimb a 10.000 de pesos pentru a obține de la poliție certificatul de bună conduită pentru a putea călători în țară.

Am văzut și de ce erau atât de corupte erau administrațiile locale. Tania a dat în schimb a 10.000 de pesos pentru a obține de la poliție certificatul de bună conduită pentru a putea călători în țară.

...e, lăsa pe care l-a acceptat sub pretextul că a
 tivitatea de cercetare în domeniul fizicii și nu trăiește
 o viață de familie normală. Tania a continuat însă pree
 nia cu acest student, folosindu-l în interesul mișcării
 revoluționare. Într-un raport trimis lui Mercy Tania relatează
 despre această situație, îl descria pe student în mod negativ
 tatea de a accepta propunerea făcută de student să renunțe
 se caute o soluție care să-i permită continuarea activității
 „soț” să studieze în străinătate, idee pe care Mercy l-a
 în sufletul tinărului. În luna septembrie a anului 1960 l-a
 expulzat din țară. În luna octombrie a anului 1960 l-a
 trimiterea ilegal în Bolivia a unui tovarăș sub acoperire de
 comerciant argentian. Acesta a fost Caso Mercy.

Sarcinile lui Mercy în Bolivia se refereau, printre altele
 la următoarele:

1. Să efectueze o acțiune de filaj înaintea stabilirii con-
 tului cu Tania în scopul realizării misiunii.
2. Să efectueze o acțiune de filaj înaintea stabilirii con-
 tului cu Tania în scopul realizării misiunii.
3. Să efectueze o acțiune de filaj înaintea stabilirii con-
 tului cu Tania în scopul realizării misiunii.
4. Să efectueze o acțiune de filaj înaintea stabilirii con-
 tului cu Tania în scopul realizării misiunii.
5. Să efectueze o acțiune de filaj înaintea stabilirii con-
 tului cu Tania în scopul realizării misiunii.
6. Să efectueze o acțiune de filaj înaintea stabilirii con-
 tului cu Tania în scopul realizării misiunii.

care urma să apară în Bolivia. Între timp, însă, Tania a co-
 munitat că a hotărât să modifice modul de desfășurare a
 activității sale.

...e a este... de...
 ...e... Mercy...

1. După sosirea lui Tania în Bolivia, Mercy va efectua o
 acțiune de filaj înaintea stabilirii contactului cu Tania.
 2. După sosirea lui Tania în Bolivia, Mercy va efectua o
 acțiune de filaj înaintea stabilirii contactului cu Tania.
 3. După sosirea lui Tania în Bolivia, Mercy va efectua o
 acțiune de filaj înaintea stabilirii contactului cu Tania.

Dacă Tania va răspunde afirmativ, înseamnă că acest
 număr de telefon se va forma mereu până când se va primi
 următorul răspuns: „Nu predau lecții de germană pe teme
 de...

Nu va exista niciun contact cu Tania până când nu va
 primi un răspuns afirmativ. În acest caz, situația se va pune
 în mod efectiv.

Măcar de... In cea de-a doua
 a telefon, la ora 19,30,
 ioșul din fața presei
 va cumpara ceva, iar de acolo se va deplasa pe
 la Z... la...
 la biblioteca națională. Contactul se va realiza în chioșc
 de... traseu

3. Semne de identificare: Tania va purta un palton gri
 și un batic galben.

4. Semne de pericol: Tania va avea o geantă
 neagră în mână dreaptă.

5. Locul de rezervă pentru contact: în cazul eşuării,
 Mercy va contacta Tania la ora 20,00, la
 adresa...

6. Alte mențiuni: De îndată ce va fi întâlnită Tania, se
 va efectua o acțiune de filaj înaintea stabilirii contactului
 cu Tania. Dacă Tania va răspunde afirmativ, înseamnă că
 acest număr de telefon se va forma mereu până când se va
 primi următorul răspuns: „Nu predau lecții de germană pe
 teme de... traseu.

Mercy a primit, de asemenea, instrucțiuni referitoare la tot ce pe care trebuia să o ducă în drumul său spre Bolivia, să aducă pe care urma să le finalizeze cu o firmă comercială europeană, precum și unele modalități de efectuare a contactelor cu Tania, în lunile următoare, în alte țări latino-americane.

Și în zilele în care trebuia să merge pentru a se achita de unele îndatoriri, Dădă e a activitatea depășită el a prezentat un raport detaliat, în care a expus activitățile zilnice pe care le-a executat Tania și rezultatele obținute în îndeplinirea misiunii încredințate.

data conținutul raportului :

„În prima zi de ianuarie a anului 1966 am ajuns în capitala Boliviei și m-am cazat la hotelul «La Paz». Întâi, am încercat să găsim un loc bun pentru depozitarea și, în speșă, am fost înțesați de Tania. Ministerul Educației, Departamentul de Cultură, precum și atelierul de creație «Maritza»

[illegible]

... la parafă în fața Măi. terului. Apoi, ...
... până în cartierul San Pedro. ...
... a se așeza acolo lângă ...
... să fie afișată în ...
... la ora 13,30 am văzut-o ...
... hainele fine de ...
... de ...
... Intrebând de profesora de germană, mi s-a
... După cîteva secunde am auzit o voce spunînd:
... -Domișoară, -dumneavoaștia pre-
... de germană cu tematică comercială?-. Ea mi-a răs-
... -Vă predau lecții de germană pe teme comerciale-.
... și am închis telefonul. Imediat m-am postat la
... La ora 13,55, Tania a ieșit din casă, parînd
... Văzînd-o am pornit spre stația de unde
... autobuzul. După ce s-a urcat în autobuz,
... sub observație. Cînd a coborît,
... după ea și am văzut-o intrînd
... unde locuia unul dintre elevii ei). Întorcîndu-se acasă,
... în preajma ...
... tograf.

[illegible]

În ziua de 7 ianuarie 1915 m-am dus la un
pescărie pe lângă apă. La ora 12 am văzut
un câine sălbatic care se juca de-a jocul cu
un omocot pe lângă apă. După ce omocotul
se juca cu câinele sălbatic, el a sărit în apă și
a început să se joace pe lângă apă. El a sărit
în apă și a început să se joace pe lângă apă.
Am urmat, apoi am dat în apă și
am început să joc pe lângă apă. După ce
am dat în apă, am început să joc pe lângă
apă. Am dat în apă și am început să joc
pe lângă apă. Am dat în apă și am început
să joc pe lângă apă. Am dat în apă și
am început să joc pe lângă apă. Am dat în
apă și am început să joc pe lângă apă.

Într-o zi putea fi văzuți de un individ care, cetea să-și reglementeze documentele de impozit, iar ea nu putea să-l ajute decât pentru că amprente de pe pasaport nu coincideau cu cele de pe buletin. Atunci s-a propus să merge în judecată ca atare din cauza faptului că ea l-a considerat judec pentru că pe lângă a fi judec un deputat și să continuăm instructajul.¹

În ziua de 12 februarie ne-am întâlnit din nou în căminul lui Tania la Călugărașii din satul Calacoto, cu intenția de a face ultimele verificări ale ascunzătorilor stabilite. Tania a adus schițele unor ascunzători. De asemenea, i-am dat și eu pe cele făcute de mine. Am convenit ca eu să plec primul din localitate, iar ea, trei zile mai târziu. Dar, pentru a o controla, eu am mai rămas în localitate, fără știrea ei, până când ea a plecat spre Santa Cruz.

Intrucit era necesar ca ea să plece din Bolivia, dar nu putea obține documentul necesar, date fiind amprentele făcute de pe pașaport, am convenit, de asemenea, ca eu să plec la Sao Paulo, de unde să-i trimit o telegramă în care să specific că -avem nevoie urgentă de serviciile ei de interpretă, fapt pentru care trebuie să vină cât mai repede în Brazilia-. Pentru a da autenticitate chemării, i-am trimis și un bilet de călătorie. Când a sosit la Sao Paulo, a prezentat la Serviciul de Imigrație din Santa Cruz și a arătat telegrama și biletul de călătorie, a primit imediat viza de ieșire.

La sfârșitul lunii februarie, Tania a ajuns la hotelul "Handara" din Sao Paulo, unde mă aflam și eu. A doua zi, în timp ce stăteam de vorbă cu o pereche de argentinieni și cu unii peruani, ea s-a apropiat de mine, m-a îmbrățișat familiar și s-a alăturat grupului nostru.

Vorbeam de fotbal și de politică, iar ea intervenea ori
ca se cunoaște că am stat mult în străinătate. Apoi, adre-

1. Adevarul este că era greu de găsit o locuință corectă
 tot pentru că marele și Tână...
 o colț...
 tunc, în
 țară se...
 zători, du...
 în vederea stabilirii gra-
 tuenței...
 de Tână s-a
 aproape de o casă care aparținea unei oficine de...
 arele...

[illegible]

Am plecat apoi la un restaurant japonez unde am cunoscut un alt german care la incheierea a doua de cafea, mi-a spus: "Argentinii, si per din tarile latine, sunt foarte corupti si povestea ca a dat un cadou de 100.000 de dolari lui Lupatariu din ghetta, dar noi, germanii, nu facem astfel de cadouri. In rest, eu sper ca T. si S. vor fi foarte feliici si vor fi multumiti si de noi."

Am convins-o, însă mi-a făcut «morală», atrăgându-mi atenția din nou de ceea ce mi-a spus în noaptea trecută, iar se vede că așa din răspundea și când îi ceream să utilizăm taxiurile ori când trebuia să închiriem o cameră. La toate sugestiile mele, ea răspundea că «trebuie să facem rost de dolari și să-i trimitem în Cuba, nu Cuba să-mi trimită mie». Și atunci i se umpleau ochii de lacrimi, ceea ce mă emoționa și pe mine.

[illegible]

10.00—12.00 — cartografie; 15.00—17.00 — micropunct,

— recepționări radiofonice și recapitulare. În cea de-a treia săptămână, programul consta din 8.00-10.00 recepționări radiofonice, 10.00-12.00 tehnica închiderii și deschiderii la adresa uşilor, 13.00-17.00 tehnica punerii de semne de pondenta, 17.00-20.00 recapitulare generală, 22.00-24.00 recepție rațională. În cea de-a patra săptămână, în fața exercițiului de recaptură a Taniei cu Havana. În ultima săptămână, efectuat o recapitulare generală a întregii noțiuni. Mi-am dat seama că posedă o inteligență nativă și că ieșită din comun, pentru că a reușit să învețe ceea ce eu am învățat într-un an și ceva.

La problemele codificării cu intercalări făceam exerciții între diferite ore ale zilei, în special când ne găseam în intrucit mi-a spus că le cunoaște și nu are nevoie de o repetiție generală. Și tehnica ascunderii am făcut-o în timpul liber. În ceea ce privește modul de lucru la ea n-a mai fost necesar să recapitulăm, întrucât ea executa perfect transmisia și recepția.

Într-o zi, când s-a deplasat în altă localitate, i-am spus să rețină că, deși am avut unele discuții, sint foarte mulțumit că am putut să-i transmit unele cunoștințe de specialitate, întrucât ea a învățat foarte bine. Ea mi-a spus că îi place. Apoi, când am plecat, mi-a spus că nu uită niciodată că, înainte de orice, în viața ei, în plin și mi-a repetat: „Patria o muerte!”. Am continuat spunându-i că într-o bună zi tot ne vom întâlni, după ce cauza noastră va învinge. Despărțindu-ne, ea repeta cu lacrimi în ochi: „Patria o muerte!”.

În concluzie, așa cum rezultă din cele raportate, în ciuda puținului timp avut la dispoziție pentru instruirea Taniei, grație excelentei sale capacități de asimilare, ea și-a însușit toate cunoștințele de specialitate.

Referitor la starea de sănătate a Taniei, după ce am plecat, ea mi-a spus că se simțea bine și că nu avea nici o problemă de sănătate. Ea a constituit pentru ea un punct de descărcare nervoasă.

Referitor la starea de activitate a Taniei, în timpul misiunii, după ce am plecat, ea mi-a spus că a fost selectată pentru a executa misiuni speciale în numele și pentru învingerea cauzei noastre.

Potrivit indicatelor primite de la Merca, Taniei a fost instruită în a primi și a da informații. Taniei a primit informații de la un american care a avut cunoștințe de specialitate în ceea ce privește necesitatea de a avea date personale pe care le conținea celălalt, dar de a avea date cu propriile ei amprente digitale care să aibă caracterul de validare. Taniei a învățat să poată da și să primească informații.

Când ea s-a întors la Taniei, ea mi-a spus că a învățat foarte bine de la statele americane și că a învățat foarte bine de la statele americane.

În ziua în care a primit instrucțiuni să evite activitatea de pregătire a misiunii, ea mi-a spus că a plecat în Bolivia, cu un tovarăș cubanez, sosit în Bolivia, sub ordinele cărui va trebui să acționeze în cadrul misiunii și unor noi misiuni.

TANIA — LUPTĂTOARE DE GHERILĂ

Întorcându-se în orașul La Paz, Tania a primit
un loc mai convenabil pentru a-și face
locul de muncă. Când a fost mai cînd,
locul întâlnirii, l-a văzut pe „Papi”, vechi camarad cuban,
cu care se antrenase ore întregi pentru munca

Nu mai încă i-a fost satisfacția cînd, după aceea
pe la început, în Tania, pe care-l cunoscuse într-un
birou din clădirea Ministerului Industriilor în oraș
Che Guevara l-a convocat

credințate fiind
dragi tovarăși — un
titudine pe care le îndurase

Tania a știut să se implanteze solid nu numai datorită

de biografie legendată, elaborată
titulos și studiată cu multă atenție.

Pentru
și-a pus în joc întreaga inteligență

documentul artei folclorice

constituit o bună dovadă în acest sens

În căutarea unor informații
ca a desfășurat o muncă asiduă de
tabăluț și magnetofon. Într-o zi, cînd
înd în acele zile, o ampa cîntecelor
o vacanță statistică și cîntecelor
rate pentru așcută în mod
Ministerului Energiei

Asa e explicat
cu Tania și el se pare
cunoscută în special
cunoscută pe
Tania și el se pare
cunoscută pe
cunoscută pe

La început
cunoscută pe
cunoscută pe
cunoscută pe

de două luni, Tania a avut repetate întâlniri cu
La Paz, pînă ce s-a primit un mesaj din partea lui

1. Cu Tania să se țină un minimum de contacte pentru
însușirea rezultatelor pe care le-a obținut în alții ani

2. Ea nu trebuie să participe la realizarea de contacte
cu Partidul Comunist Bolivian și nici cu grupul Zamora
(grup de disidenți ai P.C.B., condus de Oscar Zamora).

3. Contactele cu Tania să se țină pe baza unor parole,
prin telefon.

„La început n-am cunoscut-o personal pe Tania — re-
latează unii luptători cubanezi. Ne-a fost doar arătată pen-
tru ca, la nevoie, să apelăm la ajutorul ei. La rîndul ei, vâ-
e împreună cu „Papi”, și-a dat seama că eram cuba-
nezi. În seara aceleiași zile, am făcut și o recunoaștere a lo-
cuintei sale, pentru a ști unde ne putem ascunde la nevoie

Aproximativ după o lună, Tania a început acțiunile în
condițiilor pentru a putea primi celelalte

persoane care urmau să intre în Bolivia. S-a ocupat cu închirierea unor case și a unor localuri care să ne servească drept depozite.

Prima oară am discutat cu ea într-o locuință pe care o închiriasse — proprietatea unei familii germane care plecase într-o călătorie în străinătate. În rest, ne întâlneam cu Tania cînd era necesar să stabilim unele acțiuni viitoare sau să creăm condiții optime primirii personalului și să asigurăm o casă de rezervă pentru sosirea probabilă a lui Ramon.

Din lipsă de forțe suficiente, a fost necesar să recurgem la sprijinul Taniei, mai ales pentru primirea combatanților. Nu numai că mergea la aeroport spre a lua legătura cu tovarășii noștri, ci realmente se ocupa cu procurarea de alimente și îmbrăcăminte. De îndată ce soseau noi tovarăși, Tania îi vizita, ținea legătura cu ei, le arăta orașul. Noi n-am mai putut ține legătura cu ea, pentru că am plecat în munți cu primul grup condus de Che Guevara.

După cum se vede, Tania servea cu devotament lupta de gherilă. Despre contribuția ei inestimabilă la pregătirea luptei de gherilă, în faza ei decisivă, sub directă conducere a comandantului Ernesto Che Guevara și a celor doi tineri revoluționari bolivieni, Coco și Inti Peredo, stau mărturie și însemnările din jurnalul lui Che, adevărat document istoric al eroului luptei de gherilă, din care cităm următoarele:

„11 decembrie: S-a discutat cu „Papi” să mai facă două deplasări pentru a-i aduce pe Ramon și pe Tania. Se vor lichida casele și depozitele, dîndu-l-se 1000 de dolari lui Sanchez drept ajutor. Acesta va rămîne cu camioneta, iar Taniei i se va da un jeep, noi rămînînd cu celălalt.

20 decembrie: „S-a rezolvat ruperea contactelor cu omul de la informații, pe care Coco l-a neglijat, și s-a vorbit cu Megla pentru a servi de legătură între Ivan și omul de la informații. Acesta va menține legătura cu Megla, Sanchez, Tania și cu cel de la partid...”

„Tania va sosi în cel mai scurt timp pentru a primi instrucțiuni. Probabil să comande BS ori AS...”

De asemenea, unul dintre comandanți își amintește următoarele:

„Noi ne bizuam pe două jeepuri, unul nou, în rezervă, achiziționat pentru călătoriile lui Ramon în zona luptelor, și unul de care ne-am folosit tot timpul. La un moment dat, s-a considerat că cel pe care l-am folosit noi a fost depistat. De aceea, s-a hotărît ca cel nou să rămînă în proprietatea

noastră, iar pe celălalt să-l vindem formal unui colaborator. S-au făcut, în acest scop, acte formale de vânzare-cumpărare a acestuia, dar în realitate el a continuat să fie folosit de Tania. Poziția pe care o avea de cercetătoare în domeniul folclorului o ferea de orice suspiciuni. Tocmai de aceea, ea se deplasa cu acest jeep prin toată țara, culegînd informații pe care ni le punea la dispoziție.

La început, concepția folosirii Taniei nu era ca ea să participe nemijlocit la aprovizionarea directă a luptătorilor de gherilă ori la executarea unor acțiuni. Date fiind posibilitățile ei de a întreține și consolida relații în înaltele sfere guvernamentale și în medii de unde putea obține anumite informații strategice de importantă tactică, Tania îndeplinea numai misiuni de acest gen și era ținută în rezervă, din punct de vedere operativ, pentru a putea — cînd va fi necesar — să asigurăm acoperirea altui tovarăș sau pentru a întâmpina vreun mesager cu o comunicare de extremă importanță. Putem afirma că Tania a îndeplinit un rol important pe linia organizării aparatului urban de gherilă.

La jumătatea lunii decembrie, Tania a primit instrucțiuni să se deplaseze la Camiri. Cînd a ajuns la baza operativă a luptei de gherilă, comandantul Ernesto Che Guevara începuse să „pună pe roate” Mișcarea Revoluționară din Bolivia.

Acest moment a însemnat un adevărat eveniment pentru Tania, văzînd, în sfîrșit, că a sosit momentul la care visase de atîta vreme, și anume să lupte cu arma în mînă. Pînă atunci, însă, Tania a trebuit să ducă la bun sfîrșit noi misiuni, dintre cele mai importante, cum ar fi: redactarea și cifrarea unor mesaje, deplasarea în Argentina pentru a aduce la baza operativă noi luptători de gherilă, printre care și pe Bustos, Debray, Schimon și alții de diferite naționalități, din mai multe țări.

După ce s-a integrat în viața de gherilă, prima sarcină îndeplinită de Tania a constatat în asigurarea întreținerii echipamentului combatanților, iar cea de-a doua în colectarea, împreună cu „Papi”, a informațiilor pe baza unei cronologii a tuturor știrilor emise de posturile de radio boliviene, precum și a unor informații provenite de la Radio Havana, Radio Balmaseda, de la emisiunile politice argentinene, precum și în cifrarea mesajelor ce erau transmise la Centrală. Mai apoi, a fost cooptată chiar în statul-major. Unul din momentele cele mai semnificative a fost acela cînd Che Gue-

vara a apreciat-o ca un bun combatant și i-a dăruit o pușcă M-1.

Condițiile de viață și de luptă nu erau deloc ușoare. Totul se baza pe voința de a îndura privațiunile și pe hotărîrea de a lupta, indiferent de situație, pînă la victoria finală. Nu toți cei care au venit la această bază operativă au putut să se adapteze cerințelor dure ale vieții de gherilă. Unii au dezertat.

Prizonierii care fuseseră luați erau puși în libertate. În astfel de circumstanțe, poliția boliviană a intrat în posesia unor informații despre baza de luptători de gherilă din munții Boliviei și despre existența unei tinere în rîndul combatanților.

Analizîndu-se situația operativă, s-a decis ca după prima acțiune armată a gherilei, Tania să fie scoasă din zonă pentru a putea îndeplini alte sarcini, în viitorul apropiat. Planul prevedea, în primul rînd, să se verifice în ce măsură inamicul cunoștea personalitatea ei.

Antonio Arguedas, fost ministru de interne bolivian, relatează că aparatul de represii, care lucra sub directă conducere a C.I.A., nu reușise să afle că acea luptătoare era chiar Tania. Ea continua să acționeze în rîndul celor mai selecte personaje din „înalta societate” și din cercurile politice boliviene, care nici pe departe nu bănuiau că Tania ar putea îndeplini asemenea sarcini. Din documentele ei nu rezulta nici un indiciu că ar fi putut avea vreo legătură cu luptătorii de gherilă. Laura Gutierrez Bauer apărea căsătorită cu un inginer din Sucre (localitate boliviană), de care divorțase. Însă, datorită acestei situații matrimoniale, reușise să-și conserve „naționalitatea boliviană”.

Primele informații despre Tania fuseseră obținute în momentul în care doi agenți ai serviciului de contraspionaj au examinat valizele dintr-un jeep, aflat într-un garaj din Camiri. Într-una dintre acestea se aflau haine civile bărbătești, îmbrăcăminte de femeie și un carnetel cu adrese și numere de telefon care duceau spre Laura Gutierrez Bauer. Dar încă nu se cunoștea cu precizie că această persoană era Tania. Totuși, pe baza adreselor, s-a ajuns la imobilul locuit de Yolanda de Ploskonska. Aceasta a furnizat date despre Laura. S-a trecut la identificarea și percheziționarea domiciliului Laurei. S-au găsit fotografii în care Tania apărea în anturajul unor persoane cu anumit rol în viața socială și politică din Bolivia. S-a mai găsit, de asemenea, o mare cantitate de benzi de magnetofon cu înregistrări, care au fost

ascultate de agenți ai C.I.A. pentru a descoperi indicii care să ducă la suspectarea Laurei, dar rezultatul a fost nul. În acea etapă încă nu se descoperise nici o pistă care să orienteze suspiciunile spre Tania. Imaginea despre Tania a început să prindă contur după dezertarea lui Vincente Rocabado și Pastor Barrera.

Cei doi dezertori au relatat cum fuseseră recrutați și duși la baza din Camiri, unde bolivianul Moises Guevara le-a spus că erau supravegheați de armată. O așteptau pe Tania la Camiri, căreia urmau să i se subordoneze. De la Camiri au plecat la Casa de Calamina. Au coborît din jeep, iar Tania, îmbrăcată cu pantaloni și echipată cu ranită, a luat pușcă-mitrălieră, le-a ordonat lui Rocabado, Pastor și altor doi s-o urmeze. Ea i-a condus într-un loc unde se aflau Regis Debrey și Ciro Bustos și i-a prezentat cubanezului Antonio, care le-a înmînat uniforme de combatanți și cite un hamac.

Tania a fost pe deplin identificată abia după ce au dezertat alți doi luptători — Chingolo și Eusebio.

★

„Ascensiunile și coborîrile a numeroși versanți muntoși, cu fel și fel de prăpăstii, își amintește «Papi», erau destul de dificile, uneori fiind nevoie să te cateri pe stînci cu ajutorul frînghîilor sau să execuți sărituri periculoase. Toate astea făceau parte din terenul cotidian în care ne mișcam și ne duceam lupta. În astfel de condiții, Tania reușea să depășească mulți combatanți, chiar dintre cei care erau obișnuiți cu astfel de situații.

Într-o vreme, îmbolnăvindu-se, Tania a rămas în grupul condus de Joaquín, care a trebuit să îndure momente de adevărată restriște. În aceste împrejurări deosebite pentru membrii grupului respectiv, Tania, știind să îndure cu stoicism orice privațiune, a reușit să le insuflă acestora forță morală, mai ales că unii dintre ei, în special nou recrutați, puteau fi considerați, practic, dezertori potențiali. Dealtfel, unii dădeau semne că începuseră deja să trădeze idealurile Revoluției.

Prezența Taniei în mijlocul lor servea drept model care demonstra că o femeie putea să depășească, prin credință, voință și fermitate, orice condiție nefavorabilă”.

Despre acțiunile grupului lui Joaquín reproducem câteva paragrafe dintr-un material publicat în ziarul cubanez „Granma” din 29 august 1969, material care încerca o reconstituire a principalelor întâmplări ale acelei perioade:

„...La 17 aprilie 1969, într-un loc din sud-vestul Boliviei (Bella Vista), în apropiere de riul Ikra, combatanții s-au separat în două grupuri. Avangarda și centrul, conduse de comandantul Che Guevara, au inițiat marșul în direcția Muyu-pampa, iar ariergarda, alcătuită din 13 luptători, din care făceau parte și cinci combatanți din centru (patru bolnavi și un medic), urma să rămână în zonă sub comanda lui Joaquín.

Evenimente ulterioare au împiedicat restabilirea contactului între cele două grupuri. Din această cauză, ariergarda a dus o existență independentă timp de patru luni, până când delațiunea unui trădător a adus-o sub focul inamicului în ambuscada din Vado del Yeso.

După ce a plecat Che Guevara, la ora 22.00, în seara zilei de 17 aprilie, a început o nouă etapă în viața ariergăzii. Forțele de încercuire ale guvernului bolivian au apărut brusc în zonă, inițiind o intensă vânătoare, obligând pe luptătorii de gherilă să intre într-un marș continuu pentru a se îndepărta de acest loc.

Timp de zece zile, elicoptere ale armatei efectuau supravegherea zonei. Începuse urmărirea. Țăranii sau soldați îmbrăcați în haine țărănești se lansau în căutarea urmelor de-a lungul văii. În urma lor, patru avioane executau bombardamente violente. Gherila era în căutare de noi posibilități de campare și stabilire a legăturii cu Che Guevara. Pepe, unul din cei expulzați din „mișcare”, a dezertat, predându-se armatei boliviene.

Aproximativ la jumătatea lunii mai, în timp ce căuta să-și procure hrană, un grup de luptători a căzut într-o ambuscadă a armatei. Cu acest prilej au murit tovarășii Marcos și Victor. Două luni mai târziu, avea loc o nouă confruntare cu forțele oficiale, în timpul căreia a căzut eroic Serapio, de naționalitate boliviană.

Ariergarda, condusă de Joaquín, a reușit să străpungă încercuirea trupelor, făcând să eșueze așa-numita operațiune „Cynthia”. Într-o altă confruntare, Eusebio și Chingolo, pretinzându-se de confuzia creată, au dezertat. Cîteva zile mai târziu, ziarul oficial „Presencia” informa că, datorită a doi luptători de gherilă capturați, au fost descoperite două de-

pozite de arme, muniție și echipament din regiunea Nancahuazu. Trădătorii au dat pe mîna armatei două campanete, fapt care a însemnat o lovitură puternică pentru Armata de Eliberare Națională a Boliviei. Puțin mai târziu, cădea sub gloanțele inamicului Antonio Fernandez, conducător al tineretului comunist bolivian. Luptătorii treceau prin cele mai grele situații; fiind încercuți, nu aveau ce mânca, majoritatea erau desculți, dar își continuau marșul pentru a ajunge la riul Grande. Este posibil ca în acest marș spre riul Grande, gradul de epuizare și privațiunile extreme să fi adus în stare acută simptomele de relaxare și să fi influențat negativ spiritul de veghe. În sfîrșit, în ultimele zile ale lunii august, ariergarda a ajuns la riul Grande. După o bună bucată de mers pe malul riului, s-a apropiat de casa unui țăran, considerat prieten, dar despre care Che Guevara făcuse deja aprecierea că este un „pericol potențial”. Cînd doi luptători au încercat să se apropie de casa respectivă, în împrejurimi a început un schimb de focuri. În cele din urmă, o altă echipă a primit din partea țăranului oferta de a-i ajuta. Seara, Joaquín și alți combatanți au vizitat casa, au lăsat bani pentru a fi cumpărate alimente și au obținut noi propuneri de ajutor din partea țăranului.

În acest moment, respectivul delator a informat armata guvernamentală despre existența în jurul casei lui a unui grup de combatanți revoluționari. Astfel, în obscuritatea aceleiași nopți, o companie a Regimentului Manchego 12 de infanterie s-a pus în mișcare în direcția Masicuri Bajo. În zorii zilei, comandantul companiei, ajutat de delator, a înaintat spre Vado del Yeso, unde riul Grande este mai îngust, dar mai vijelios și mai periculos. După ce i-a adus pe urmăritori lângă locul unde se afla grupul lui Joaquín, delatorul s-a retras în pas alergător spre casa lui. Pe malul celălalt al apei era organizată o ambuscadă. Fără nici o măsură de precauție (de explorare a zonei), grupul, organizat în șir indian, a început să treacă apa, cît mai repede posibil. În acest timp, armata a deschis focul. Majoritatea combatanților se aflau încă în apă. Cei ce n-au căzut încă la primele focuri, s-au lăsat duși de apă. De-a lungul celor 600 de metri, soldații alergau pe mal trăgînd asupra fiecărui combatant. În valurile riului Grande a rămas și cadavrul Taniei, recuperat cîteva zile mai târziu. Unicul supraviețuitor al acestui grup a fost Paco, închis, bineînțeles, de regimul bolivian.

Vado del Yeso a fost o lovitură dură pentru gherila boliviană. Cauza revoluției în această țară a pierdut acolo luptători incertați și capabili, ca Alejandro, Braulio, oameni de o neînfrântă voință de luptă, ca Moises Guevara, conducător miner, figuri de luptători ca Tania, Ernesto, Walter, Palo și El Negro, fideli până la moarte convingerilor lor revoluționare.

7 septembrie 1969 : Radio La Cruz del Sur anunță găsirea cadavrului Taniei, la marginea riului Grande. Cadavrul a fost luat și dus pentru identificare la Santa Cruz.

8 septembrie 1969 : S-a comunicat la radio că Barrientos a asistat personal la înhumarea resturilor pămîntești ale Taniei.

În legătură cu moartea Taniei, ex-ministrul bolivian Arguedas relatează :

„În timp ce Tania ieșea din desluș pentru a intra în apă, soldații, ascunși, au văzut pentru prima dată imaginea fizică a celei despre care auziseră atîtea. Acea femeie blondă, ieșind din pădure, slabă din cauza privațiunilor luptei, le apărea ca fiind foarte frumoasă. Purta pantaloni cu pete de camuflaj, bocanci soldățești, o bluză cu dungi verzi și albe, foarte decolorată, raniță și o pușcă-mitralieră. S-au auzit primele împușcături. Unul dintre soldați, Vargas, a tras un foc ce i-a străpuns plămîinii... Pe Tania n-am găsit-o atunci. Medicul Negro, din grupul lui Joaquin, dorind s-o salveze pe Tania, i-a sărit în ajutor, a tras-o spre mal și... la rîndul lui, a fost ucis. Militarii, aflați în căutarea Taniei, i-au găsit cadavrul după șapte zile, aruncat de valuri pe plajă”.

CUPRINS

	Pag.
Cuvînt înainte	3
— Date biografice	5
— Adaptarea la noua situație	10
— Eforturi ale pregătirii	13
— Clandestinitate și activitate revoluționară	16
— Bolivia — drumul eroilor	23
— Tania — luptătoare de gherilă	38